

Archidiecezjalny program duszpasterski

ROK A

WSPÓLNOTA

Wielki Post

Wierzę w Chrystusa Odkupiciela

Propozycje szczegółowe

Poznań 2013/2014

MARTYRIA

Rocznica Chrztu Polski

W Wielki Poniedziałek przypada rocznica Chrztu Polski. Tego dnia do katedry poznańskiej zostaną przyniesione znaki Świątowych Dni Młodzieży – krzyż i ikona Matki Bożej, które będą w naszej archidiecezji do 2 maja br. W Wielki Wtorek krzyż ten poniesiemy ulicami Poznania podczas drogi krzyżowej.

Nawrócenie i pokuta

Wielki Post jest czasem przygotowania się Kościoła do świętowania Paschy Jezusa Chrystusa. W Nim i Jego zbawczym dziele odkrywamy najpełniej Boży plan zbawienia świata. Poznajemy miłość, którą Bóg umiłował świat (J 3,16). Patrząc na tę miłość, odkrywamy, jak bardzo nie dorastamy do tego, do czego Bóg nas wybrał i powołał – do świętości. W świetle i mocy słowa Bożego poznajemy naszą niewierność i nasz grzech, by – oddając go Bogu w sakramencie pokuty – doświadczyć, jak wielkie jest Jego miłosierdzie względem nas. Świat, w którym żyjemy, coraz bardziej lansuje pogaństwo objawiające się w oddawaniu czci stworzeniom, czci, która należy się tylko Stwórcy. Niech nas to nie przeraża, ale motywuje do nawrócenia i świętego życia, bo gdzie wzmógł się grzech, tam jeszcze bardziej rozlała się łaska.

Od żalu ku radości

W Wielkim Poście – przez karmienie się słowem Bożym, udział w nabożeństwie męki Pańskiej, przyjęcie sakramentu pojednania i pokuty oraz przede wszystkim przez udział w Eucharystii – poznajemy cenę, jaką Chrystus zapłacił za zbawienie świata, za nasze zbawienie. To doświadczenie powinno prowadzić nas do zrozumienia, że nasz ratunek jest w Chrystusie, naszym Zbawicielu. Od żalu za grzechy, przez spotkanie z Chrystusem zdążamy ku Triduum Paschalnemu, a zwłaszcza ku Wigilii Paschalnej, kiedy to będziemy odnawiać przymierze chrzcielne. Wielki Post jest szczególną okazją do przygotowania katechezy na temat postu, modlitwy i jałmużny (zob. *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*, nr 686-695).

Kanonizacja błogosławionych Jana XXIII i Jana Pawła II

Dni Wielkiego Postu, Triduum Paschalnego i oktawy Zmartwychwstania Pańskiego są czasem, jaki pozostał nam na bezpośrednie przygotowanie się do ka-

nonizacji błogosławionych papieży – Jana XXIII i Jana Pawła II. Wykorzystajmy w tych dniach wielkopostne i paschalne rozważania Jana XXIII (*Pacem in terris, Mater et Magistra*) oraz Jana Pawła II, będące świadectwem ich głębokiej wiary z ukrzyżowanym i zmartwychwstałym Jezusem Chrystusem.

Rekolekcje parafialne

W tym roku chcemy na nowo, jeszcze głębiej uwierzyć w Syna Bożego i uwierzyć Jemu, że jest naszym Zbawicielem oraz Panem naszego życia. Ponad 7% parafii naszej archidiecezji zdecydowało się na przeprowadzenie rekolekcji z głoszeniem kerygmatu. Cieszymy się, że znaleźli się kapłani, którzy je poprowadzą. Raduje także fakt, że kapłanów głoszących rekolekcje będą wspierały zespoły ewangelizacyjne wiernych świeckich. Ufamy, że rekolekcje te zaowocują odnową wspólnot parafialnych, że w parafiach powstaną grupy wzrostu w wierze osób dorosłych. Zachęcajmy pozostałe parafie, by zaplanowały rekolekcje ewangelizacyjne w Adwencie czy Wielkim Poście 2015 r. lub w innym, stosownym czasie roku liturgicznego. Taka forma rekolekcji każe nam wyjść ze schematów duszpasterskich, do których przywykliśmy. Papież Franciszek zachęca nas: „(...) duszpasterstwo w kluczu misyjnym wymaga rezygnacji z wygodnego kryterium pasterskiego, że »zawsze się tak robiło«. Zachęcam wszystkich, by byli odważni i kreatywni w tym zadaniu przemyślenia celów, stylu i metod ewangelizacyjnych swojej wspólnoty. Określenie celów bez stosownych poszukiwań środków, aby je osiągnąć, skazane jest na przekształcenie się w czystą fantazję” (EG 33).

Rekolekcje środowiskowe

W Poznaniu, tradycyjnie już, będą odbywać się rekolekcje dla różnych środowisk. Informację prześlemy przez parafie – tak, aby adresaci mogli się o nich dowiedzieć i w nich uczestniczyć. Podobnie jak w latach ubiegłych przygotowano plakat informujący o tych wydarzeniach, który dotrze do wszystkich poznańskich parafii.

Rekolekcje szkolne

Szkoły przeżywają w Wielkim Poście swoje rekolekcje. To wielki trud, wyzwanie dla księży proboszczów, wikariuszy, katechetów i rekolekjonistów, ale zarazem wielka szansa dotarcia do serc oraz umysłów dzieci i młodzieży, to sposób, by pokazać im żyjącego Boga. Papież Franciszek podczas wizyty *ad limina* polskich biskupów wyraźnie wskazywał, że trzeba robić wszystko, by prowadzić dzieci i młodzież do żywej relacji z Jezusem Chrystusem. Otaczajmy dzieło rekolekcji wstawienniczą modlitwą parafian.

Nowenna przed koronacją obrazu św. Józefa

Od połowy stycznia trwa w sanktuarium Ojców Karmelitów w Poznaniu nowenna przygotowująca do koronacji wizerunku Świętego Józefa, która odbędzie się w niedzielę 23 marca br. Parafie otrzymały w darze od poznańskich karmelitów bosych broszurę *Nowenna przed koronacją obrazu św. Józefa*. Wykorzystajmy zawarte w niej treści, by nowennową modlitwą w naszych parafiach podziękować Bogu za Opiekuna Kościoła świętego i prosić go o orędownictwo.

Pielgrzymka maturzystów

Uczniowie klas maturalnych pielgrzymują na Jasną Górę do sanktuarium Matki Boskiej Częstochowskiej. Fakt zbliżającego się egzaminu dojrzałości mobilizuje młodzież. Zatrószmy się o to, by zachęcić młodzież do udziału w pielgrzymce i pogłębić motywacje uczniów. Archidiecezjalne pielgrzymki maturzystów na Jasną Górę zaplanowane zostały na 10 i 29 marca 2014 roku.

Katecheza dorosłych

Nasza archidiecezja realizuje wielki projekt pastoralny katechezy dorosłych. W Szkole Katechistów kształcą się kolejni kandydaci na katechistów; wielu świeckich, umocnionych błogosławieństwem Bożym Księdza Arcybiskupa i misją kanoniczną, głosi katechezy rodzicom i chrzestnym przed chrztem dzieci oraz rodzicom dzieci przygotowujących się do I Komunii Świętej. Na początku tego roku duszpasterskiego określiliśmy sobie cel, jakim jest wprowadzenie we wszystkich parafiach naszej archidiecezji dwóch katechez przed chrztem. Dążmy do tego w duchu odpowiedzialności za zbawienie powierzonych nam ludzi oraz w duchu solidarności duszpasterskiej prezbiterów z parafiami.

Parafialne Święto Młodych

Niedziela Palmowa w archidiecezji poznańskiej ma być przeżywana jako Parafialne Święto Młodych. Zbierzmy młodzież, szczególnie kandydatów do bierzmo-
wania, na procesji z palmami i Eucharystii. Włączmy ich tego dnia do przygotowania liturgii. Przybliżmy młodzieży treść orędzia papieża Franciszka o błogosławionych ubogich. Zapraszajmy młodych do zaangażowania w działalność parafialną. W tym dniu młodzi reprezentanci naszej archidiecezji odbiorą od papieża Franciszka symbole Świątowych Dni Młodych (ŚDM) – krzyż i ikonę Matki Bożej. Od Wielkiego Poniedziałku do 3 maja br. będą one peregrynować po parafiach i innych miejscach naszej archidiecezji. Krzyż poniesiemy ulicami Poznania, w Wielki Wtorek, podczas nabożeństwa drogi krzyżowej. Poświęcone zostaną również kopie krzyży ŚDM, z którymi młodzież nawiedzi wszystkie parafie, przygotowując archi-

dieceję na przyjęcie – w Tygodniu Misyjnym przed ŚDM w 2014 roku – młodych pielgrzymów z całego świata (zob. *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*, nr 335).

Maraton Biblijny

W dniach od 16 marca do 14 kwietnia 2014 roku w parafiach archidiecezji poznańskiej odbędzie się X Maraton Biblijny. Podobnie jak w latach ubiegłych księgi Pisma Świętego zostaną podzielone na pięciominutowe fragmenty, które będą czytane przez osoby zapisane w parafii. Przedstawiciele parafii, zgłoszonych do udziału w Maratonie, zapraszamy na spotkanie organizacyjne we wtorek 4 marca 2014 roku o godz. 20.00 do kaplicy św. Michała Archanioła przy parafii św. Stanisława Kostki w Poznaniu (ul. Rejtana 8). Zapisy na stronie www.dm.archpoznan.pl.

LITURGIA

Czas nawrócenia i pokuty

Od Środy Popielcowej słyszymy w liturgii wezwanie do nawrócenia i pokuty. Zachęcamy wiernych, już od pierwszych dni Wielkiego Postu, do korzystania ze spowiedzi świętej, by cały ten czas przeżywać w stanie łaski uświęcającej. Wykorzystajmy w parafiach rachunki sumienia dla dorosłych i młodzieży (zob. *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*, nr 611-619).

1048. rocznica Chrztu Polski

14 kwietnia (w tym roku jest to Wielki Poniedziałek) przypada rocznica Chrztu Polski. W tym dniu zostaną przyniesione do katedry poznańskiej symbole Światowych Dni Młodzieży – krzyż i ikona Matki Bożej. Zaakcentujmy tę rocznicę w czasie parafialnych Mszy Świętych. Módlmy się o trwanie naszego narodu przy chrześcijańskich korzeniach.

Nabożeństwo pokutne

Wprowadzajmy w parafiach praktykę nabożeństw pokutnych z indywidualną spowiedzią. Wykorzystajmy *Obrzędy pokuty* (s. 206-209), wydane przez Księgar-

nię św. Jacka w Katowicach. Ksiądz Arcybiskup Metropolita już po raz kolejny będzie przewodniczyć liturgii pokutnej w Bazylice Archikatedralnej (5 kwietnia 2014 r. o godz. 19.00). Będzie to celebracja słowa Bożego z konferencją pokutną oraz okazją do indywidualnej spowiedzi. Zaprosimy na tę liturgię wiernych z parafii poznańskich. Dla kapłanów, którzy przybędą do katedry, zostaną przygotowane miejsca w konfesjonalach.

Msza Święta

Szczególnie w okresie nawrócenia i pokuty winniśmy odkrywać, że w Eucharystii Chrystus nieustannie ponawia dar z siebie, uczyniony na krzyżu, a całe Jego życie jest aktem całkowitego udzielania siebie. Jezus lubił przebywać z ludźmi, dzielić ich pragnienia i problemy. Papież Franciszek zwraca uwagę, iż – uczestnicząc we Mszy Świętej – powinniśmy dostrzegać w innych, biorących w niej udział, naszych braci i siostry oraz wychodzić do ubogich i chorych, zepchniętych na margines, rozpoznając w nich oblicze Chrystusa. Ojciec Święty podkreśla, że w ofiarowanym przez nas chlebie i winie jest ponawiany dar ciała i krwi Chrystusa, dany nam na odpuszczenie naszych grzechów. „To najlepiej podsumowuje najgłębszy sens ofiary Pana Jezusa i z kolei poszerza nasze serce na przebaczenie braciom i na pojednanie” – stwierdził papież. Papież podkreślił bardzo mocno, że jeśli ktoś z nas nie czuje potrzeby łaski Bożego miłosierdzia, nie czuje się grzesznikiem, to lepiej, żeby nie chodził na Mszę Świętą. Wskazał, że z Eucharystii wypływają i zawsze w niej nabierają kształtu misja i tożsamość Kościoła. „Przez Eucharystię Chrystus pragnie wejść w nasze życie i przeniknąć je swoją łaską, tak aby w każdej wspólnocie chrześcijańskiej była spójność między liturgią a życiem” (audiencja generalna, 12.02.2014 r.). Przygotujmy na codzienną Eucharystię w Wielkim Poście krótką homilię, a w dniach nowenny do Matki Bożej Nieustającej Pomocy – dłuższą tematyczną katechezę. Przypominajmy parafianom o potrzebie i obowiązku świętowania niedzieli (zob. *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*, nr 607, 675, 678, 680).

Gorzkie żale

W niedziele Wielkiego Postu przeżywamy gorzkie żale jako odrębne nabożeństwo. Jest ono tradycyjną polską celebracją pokutną. Starajmy się, by było celebrowane w godzinach popołudniowych. W kazaniach pasyjnych wykorzystajmy rozważania błogosławionego Jana Pawła II.

Droga krzyżowa

Wierni chętnie uczestniczą w celebracji drogi krzyżowej. Zachęcajmy także do prywatnego rozważania stacji męki Pańskiej. Wiele parafii organizuje drogę

krzyżową ulicami miast i wiosek. Nie czynimy tego jednak w Wielki Piątek wieczorem, gdyż wtedy powinniśmy w świątyniach adorować Najświętszy Sakrament. Droga krzyżowa ulicami miasta Poznania przejdzie 15 kwietnia 2014 roku, w Wielki Wtorek. Poniesiemy krzyż Świątowych Dni Młodzieży, przywieziony z Rzymu. Celebrację tego nabożeństwa poprzedzi Msza Święta o godz. 18.00 w kolegiacie farniej.

Paschał rodzinny

W tym roku w *Programie duszpasterskim* podkreślamy znaczenie chrzcielnego znaku świecy. Caritas przygotowała paschaliki rodzinne; będziemy je rozprawdzać w parafiach, nawiązując tym samym do symboliki świecy chrzcielnej, która zapłonęła przy naszym chrzcie. Połączmy rozprawdanie świec z liturgią IV niedzieli Wielkiego Postu, kiedy to będziemy czytać Ewangelię o uzdrowieniu niewidomego od urodzenia. Wykorzystajmy sugestie zawarte w *Ogólnopolskim programie duszpasterskim* (s. 483-485).

W drodze ku Wigilii Paschalnej

W roku wiary w Syna Bożego chcemy szczególnie głęboko przeżyć odnowienie przymierza chrzcielnego, co będzie miało miejsce w Wigilię Paschalną. W *Programie duszpasterskim* przygotowaliśmy materiały na III, IV i V niedzielę Wielkiego Postu. Opracowanie zawiera wprowadzenie do Mszy Świętej, wprowadzenie do czytań, modlitwę wiernych zakończoną egzorcyzmem oraz myśli do homilii, przygotowane przez bpa Zbigniewa Kiernikowskiego.

Triduum Paschalne

To najważniejszy czas w liturgii całego roku. Postarajmy się, by liturgia tych dni była przygotowana bardzo starannie. Módlmy się z wiernymi tekstami *Liturgii godzin*. Przygotujmy nowy paschał. Zaplanujmy uroczyste świętowanie Wielkiego Czwartku, z obrzędem obmycia nóg i dziękczynną adoracją po Mszy Wieczery Pańskiej.

Przygotowano, podobnie jak w ubiegłych latach, obrazek z medytacją. Tym razem przedstawia on ostatnią wieczerzę wraz ze sceną obmycia nóg Piotrowi. Obrazek można wykorzystać w Wielki Czwartek podczas homilii, a także prowadząc katechezę parafialną lub szkolną czy spotkania grup duszpasterskich. Pomoc tę można zamawiać w Dziale Handlowym DiKŚW (tel. 61 855 09 73).

Przygotujmy dobrze liturgię męki i śmierci Chrystusa w Wielki Piątek, adorację przy grobie Pańskim oraz wigilię paschalną z odnowieniem przymierza chrzcielnego i procesją rezurekcyjną. Udekorujmy na noc paschalną chrzcielnicę, niech będzie ona – wraz z paschałem – przez cały okres wielkanocny znakiem naszego

nowego życia, otrzymanego przez zjednoczenie z Synem Bożym, Jezusem Chrystusem. We wszystkie niedziele wielkanocne istnieje możliwość dokonywania aspersji, do czego posłuży woda chrzcielna, poświęcona w Wigilię Paschalną. Pobudzajmy wiernych do wdzięczności za dar chrztu świętego.

Nowenna przed Niedzielą Miłosierdzia Bożego

Według wskazań zamieszczonych w *Dzienniczku św. siostry Faustyny*, w Wielki Piątek rozpoczyna się nowenna przed uroczystością Miłosierdzia Bożego. Niech nowenna ta będzie elementem przygotowania duchowego do kanonizacji Jana XXIII i Jana Pawła II. Gromadźmy się każdego dnia w świątyni na codziennej liturgii, odmawiamy koronkę do Bożego miłosierdzia. Niech w naszych parafiach na stałe zaistnieje nowenna przed świętem Miłosierdzia Bożego, koronka oraz co-miesięczne nabożeństwo do Bożego miłosierdzia.

Modlitwa z Janem XXIII i Janem Pawłem II

W wigilię Niedzieli Bożego Miłosierdzia przygotujmy w parafiach czuwanie modlitewne, które rozpocznie się wieczorną Eucharystią. Wielu wiernych będzie zapewne chciało śledzić to wielkie wydarzenie przed telewizorami. Przypominajmy o obowiązku uczestniczenia we Mszy Świętej w świątyni. Na ten wieczór zostanie przygotowany scenariusz czuwania modlitewnego, który będzie przesłany drogą elektroniczną. Zachęcamy także do dziękczynnej modlitwy po kanonizacji (może to być np. różaniec przed Najświętszym Sakramentem w niedzielny wieczór).

DIAKONIA

Wiara i ubodzy

W roku, w którym pogłębiaamy naszą wiarę w Syna Bożego, podkreślamy, że „istnieje nierozzerwalna więź między naszą wiarą i ubogimi” (EG 48). Kto autentycznie wiąże się z Chrystusem, ten odnajduje Go także w ubogich. Wielkopostne nawrócenie prowadzi nas przez pokutę do odnowionej jedności z Jezusem Chrystusem, by od Niego uczyć się postawy służebnej wobec siostr i braci.

„Wzajemne przykazanie miłości staje się możliwe tylko dlatego, że nie jest jedynie wymogiem; miłość może być »przykazana«, ponieważ wcześniej jest przekazana” (DCE 14). W parafiach istnieje zwyczaj: ludzie przychodzący ze święconką zosta-

wiają część z poświęconych pokarmów dla ubogich parafian. Przygotujmy specjalny kosz i zachęćmy parafian do solidarności z potrzebującymi.

Dzień Świętości Życia

Uroczystość Zwiastowania Pańskiego (obchodzoną we wtorek, 25 marca) przeżywamy jako Dzień Świętości Życia. Zachęćmy wiernych do podjęcia tego dnia duchowej adopcji dziecka poczętego. Jest ona świadectwem naszego opowiedzenia się po stronie życia. Materiały liturgiczne na przeprowadzenie duchowej adopcji dostarczy Duszpasterstwo Rodzin. Główne uroczystości Dnia Świętości Życia odbędą się we wtorek, 25 marca br., o godz. 18.00 w katedrze poznańskiej oraz w kolegiatach leszczyńskiej i szamotulskiej (zob. *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*, nr 417, 419, 859, 741). 24 marca wspierajmy organizację Narodowego Dnia Życia.

Wsparcie obrony życia

W uroczystość Zwiastowania Pańskiego są zbierane ofiary na fundusz wspierający obronę nienarodzonych. Zachęćmy wiernych do ofiarności. Skoro w Wielkim Poście mamy składać jałmużnę, warto ukierunkować ją na ten cel (zob. *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*, nr 859).

Wielkopostne ofiary dzieci

Caritas przygotowała skarbonki dla dzieci, które oszczędzają pieniądze na pomoc ubogim. Motywujmy dzieci oraz ich rodziców, by zechcieli skorzystać z takiej formy przeżywania Wielkiego Postu. Zaprosimy dzieci, aby w Wielki Czwartek lub w Niedzielę Miłosierdzia przyniosły skarbonki z uzbieranymi ofiarami, by w procesji z darami zanieść je do ołtarza.

Parafialne Zespoły Caritas

Papież Franciszek naucza, że ubodzy są uprzywilejowanymi adresatami Ewangelii, a ewangelizacja skierowana do nich bezinteresownie jest znakiem królestwa, które głosi Jezus (por. EG 48). Piękne świadectwo chrześcijańskiej troski o potrzebujących dają Parafialne Zespoły Caritas. Ciągłe jeszcze w około połowie parafii w Polsce (w tym również w naszej archidiecezji) nie działają PZC! Uczynmy ten problem tematem wielkopostnego rachunku sumienia. Nie ma pełnego duszpasterstwa bez pracy charytatywnej.

Szkolne Koła Caritas

Zachęćmy katechetów i nauczycieli do zakładania i prowadzenia SKC (zob. *Regulamin Szkolnego Koła Caritas*, *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*,

T. 2: *Statuty*, s. 528). Ich działalność to świadectwo solidarności i pomocy słabszym. Tego rodzaju działalność formacyjna w szkołach jest bardzo ważna. Obecnie istnieje 102 SKC. Ich członkowie spotkają się 25-26 kwietnia br. w Poznaniu, by wspólnie świętować i dzielić się zdobytym doświadczeniem.

Chorzy i cierpiący w parafii

Odwiedzając chorych z comiesięczną Komunią Świętą, zanośmy im „List do Chorych”, wydawany w naszej archidiecezji. Ciągłe jeszcze nie dociera on do wszystkich możliwych adresatów. Włączajmy w posługę chorym nadzwyczajnych szafarzy Komunii Świętej. Pamiętajmy, że zanoszenie Ciała Chrystusa do domów osób chorych i starszych jest pierwszym zadaniem szafarzy. Przypominajmy wiernym o znaczeniu sakramentu chorych. Starajmy się włączyć młodzież w posługę osobom chorym.

Osoby starsze i samotne

Zwróćmy uwagę na osoby starsze i samotne w parafii. Twórzmy w parafiach kluby seniora, będące miejscem spotkania tej grupy wiernych. Mogą to być miejsca spędzenia wolnego czasu, ale także modlitwy, katechezy i formacji.

Troska o misje

W drugą niedzielę Wielkiego Postu (16 marca) odbędzie się ogólnopolska zbiórka pieniężna do puszek na rzecz dzieła pomocy misjonarzom *Ad gentes*. Zachęćmy wiernych do modlitwy i ofiary na rzecz misjonarek i misjonarzy.

Projekt misyjny „Woreczek ryżu”

Przypominamy o załączonym do pierwszej części *Programu* (materiały na Adwent i Narodzenie Pańskie) wielkopostnym projekcie „Woreczek ryżu”, projekcie na rzecz misji. Ma on trzy wymiary: POSTU – w wybranym dniu 100 g ryżu staje się dla mnie, jeśli to możliwe, jedynym posiłkiem; JAŁMUŻNY – pieniądze, które przeznaczam na dzienny posiłek, składam jako ofiarę dla potrzebujących na misjach; MODLITWY – wspominam w modlitwie ubogich, głodnych i cierpiących. Niech ten misyjny projekt będzie świadectwem naszej troski o Kościół w krajach misyjnych. W ubiegłym roku 7 parafii włączyło się to dzieło. Prosimy, by o przebiegu projektu poinformować Wydział Duszpasterstwa Kurii Metropolitalnej (duszpasterski@archpoznan.pl).